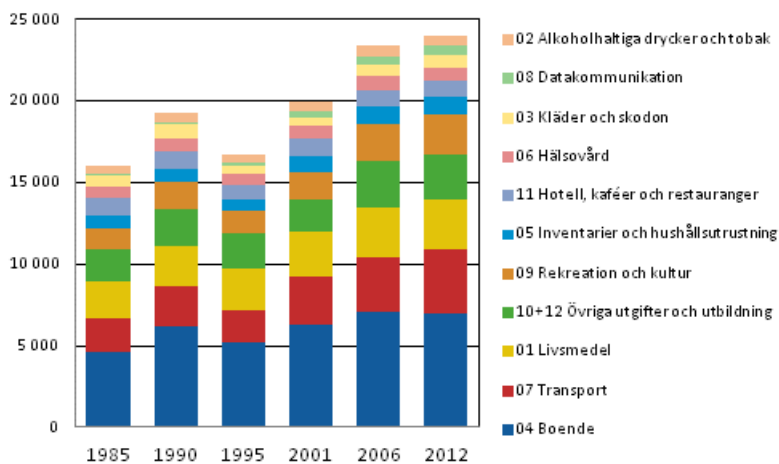

Hushållens konsumtion 2012

Finländarna konsumerade år 2012 ungefär 50 procent mer än år 1985

Under perioden 1985–2012 ökade hushållens konsumtionsutgifter reellt med 41 procent per hushåll och med 53 procent per hushållets konsumtionsenhet¹⁾. Det skedde stora förändringar i hushållens konsumtionsstruktur under 1980- och 1990-talen, däremot har förändringarna varit små under 2000-talet. Under ett kvartssekel har utgifterna för transport, datakommunikation samt rekreation och kultur ökat mest. Bara de reella utgifterna för datakommunikation har ökat från en konsumtionsundersökning till en annan.

Hushållens konsumtionsutgifter (enligt 2012 års priser, EUR/konsumtionsenhet)

I detta offentlighöjande granskas konsumtionsförändringar standardvägt, dvs. konsumtionsutgifterna har beräknats per konsumtionsenhet och konsumtionen under olika år har omvandlats med koefficienter till att motsvara penningvärdet år 2012²⁾. De reella förändringarna av konsumtionsutgifterna som beräknats

- 1) Konsumtionsenheterna bygger på OECD:s så kallade modifierade skala. Den första vuxna i ett hushåll bildar en konsumtionsenhet. Övriga personer i hushållet som fyllt 14 år bildar var och en 0,5 konsumtionsenheter och 0–13-åriga barn bildar vart och ett 0,3 konsumtionsenheter. Ett hushåll med en vuxen bildar en konsumtionsenhet, medan ett hushåll som t.ex. består av makar och ett barn under 14 år tillsammans bildar 1,8 konsumtionsenheter. Konsumtion som beräknats med hjälp av konsumtionsenheter beaktar storleksskillnaderna mellan hushållen och möjliggör en jämförelse mellan dem.
- 2) I databastablerna kan man söka efter motsvarande uppgifter också beräknat efter hushåll och till löpande priser (i respektive års pengar). På detta sätt kan man se hur konsumtionsstrukturen har förändrats över tid.

på detta sätt har varierat efter konsumtionsobjekt och följt antingen konjunktursvängningarna i ekonomin eller den allmänna utvecklingen i samhället och förändringarna i teknologin. Både depressionen i början av 1990-talet och den långsamma ekonomiska tillväxten de senaste åren återspeglar sig tydligt antingen som minskad eller oförändrad konsumtion. Boendekostnaderna har hela tiden varit den största konsumtionsposten och den har ökat med undantag av recessionsperioderna. Andelarna för transport och livsmedel har under perioden på 27 år hela tiden varit de näst största konsumtionsposterna. Transportutgifterna har dock ökat snabbare än livsmedelsutgifterna. Utgifterna för rekreation och kultur har ökat i jämn takt sedan år 1995. Datakommunikationsutgifternas andel av den totala konsumtionen är fortfarande liten, även om ökningen har fortsatt och varit snabb. När det gäller hotell- och restaurangutgifterna har förändringarna varit små.

I tabellen beskrivs reella förändringar i huvudgrupperna inom konsumtionen över tid. I slutet av 1980-talet ökade konsumtionen snabbt inom alla huvudgrupper. Depressionen under 1990-talet gjorde att hushållens konsumtion minskade betydligt. Mellan åren 1990–1995 minskade konsumtionsutgifterna i alla huvudgrupper inom konsumtionen med undantag av livsmedel och datateknik. Mest minskade utgifterna för kläder och skodon samt för inredning och hushållsmaskiner. Trots depressionen ökade hushållens datakommunikationsutgifter med 48 procent. På detta invercade bl.a. att nya apparater blev vanligare i hushållen. I mitten av 1990-talet hade vart femte hushåll mobiltelefon och dator.

Reell förändring av konsumtionsutgifter per konsumtionsenhet 1985-1990, 1990-1995, 1995-2001, 2006-2012 och 1985-2012 (%)

Konsumtionsutgift	1985-1990	1990-1995	1995-2001	2001-2006	2006-2012	1985-2012
	Förändring, %	Förändring, %	Förändring, %	Förändring, %	Förändring, %	Förändring, %
Konsumtionsutgifter totalt	19	-13	21	18	3	53
01 Livsmedel och alkoholfria drycker	7	5	8	9	0	32
02 Alkoholhaltiga drycker och tobak	23	-9	7	9	-13	14
03 Kläder och skodon	15	-36	3	37	-2	2
04 Bostäder och energi	35	-16	22	11	0	53
05 Inventarier och hushållsutrustning	3	-21	41	16	0	33
06 Hälsovård	16	-9	7	4	1	20
07 Transport	19	-17	42	17	15	88
08 Datakommunikation	41	48	156	32	21	750
09 Rekreation och kultur	23	-14	20	32	12	88
10 Utbildning	36	-2	25	14	-20	50
11 Hotell, kaféer och restauranger	3	-17	24	-4	-3	-2
12 Övriga varor och tjänster	19	-9	-4	44	-5	42

Den ekonomiska situationen blev åter bättre mot slutet av 1990-talet, vilket också återspeglade sig i hushållens konsumtion. Konsumtionsutgifterna ökade med 21 procent under perioden 1995–2001. Eftersom användningen av informationsteknologi har ökat mer än fördubblades hushållens datakommunikationsutgifter. Tre av fyra hushåll hade minst en mobiltelefon år 2001 och vartannat hushåll en dator. Datakommunikationsutgifternas andel av hushållens totala konsumtion var dock fortfarande liten, dvs. omkring två procent. Den allmänna uppgången av hyresnivån i och med hyresavregleringen höjde boendekostnaderna efter medlet av 1990-talet vid sidan av att ägarboendet blev vanligare. Hushållen satsade också på inredning och köp av hushållsapparater som gick upp med 41 procent. Transportutgifterna ökade i synnerhet på grund av köp av bilar. Medan ungefär 60 procent av hushållen hade bil år 1985 var motsvarande andel drygt 70 procent år 2006. Efter det har ökningen varit långsam. Hushållens ekonomiska situation har blivit bättre, vilket också återspeglade sig i ökade hotell- och restaurangutgifter.

Hushållens konsumtionsmöjligheter förbättrades ytterligare under det nya millenniet. Detta återspeglade sig i bl.a. ökningen av utgiftsposter som räknas till icke- nödvändighetskonsumtion: hushållens utgifter för rekreation och kultur ökade under perioden 2001–2006 reellt med ungefär en tredjedel. Rekreativ utgifterna ökade i synnerhet på grund av anskaffningen av datorer och audiovisuella produkter. Under denna period ser hobbyerna ut att ha blivit mer kommersiella. Den stora ökningen av utgifterna för idrotts- och fritidstjänster tyder på detta. Också utgifterna för kläder och skodon ökade betydligt i början av 2000-talet. Restaurang- och hotellutgifterna minskade något.

Efter år 2006 har konsumtionsförändringarna varit små. Den långsamma ekonomiska tillväxten har också återspeglat sig i konsumtionen, även om det i princip funnits utrymme för ökad konsumtion. År 1985 var konsumtionens andel av de disponibla inkomsterna rentav 96 procent i ett genomsnittligt hushåll. Under detta årtionde har andelen varit 86 procent. I stället för konsumtion har hushållen under de senaste åren satt värde på ökning av förmögenheten och sparande. Reellt har hushållen använt mer pengar bara på transport, datakommunikation och kulturtjänster år 2012 jämfört med år 2006. Konsumtionsutgifterna för alkohol och tobak har minskat betydligt. Priset på både alkohol och tobak har höjts och konsumtionen av tobak har minskat.

På basis av jämförelse av konsumtionsförändringarna under ett kvartssekel kan man konstatera att Finlands övergång till ett servicesamhälle som ersätter hushållsarbete har varit långsam, eftersom både ökningen av hotell- och restaurangutgifterna och konsumtionen av produkter som hör till gruppen övriga varor och tjänster har varit långsam. Bara ökningen av konsumtionsutgifterna för transport, rekreation och kultur samt datakommunikation har varit klart snabbare än ökningen av totalkonsumtionen i genomsnitt. De är mer bundna till själva utförandet än ersättning av eget arbete.

Innehåll

Förfrågningar

Juha Nurmela 09 1734 2548

Tarja Hatakka 09 1734 3553

Ansvarig statistikdirektör:

Riitta Harala

kulutus.tilastokeskus@stat.fi

www.tilastokeskus.fi/til/ktutk/index_sv.html

Källa: Hushållens konsumtion 2012. Statistikcentralen